

Pasje življenje prostoživečih mačk

PIŠE IN RIŠE
Ajda Bevc

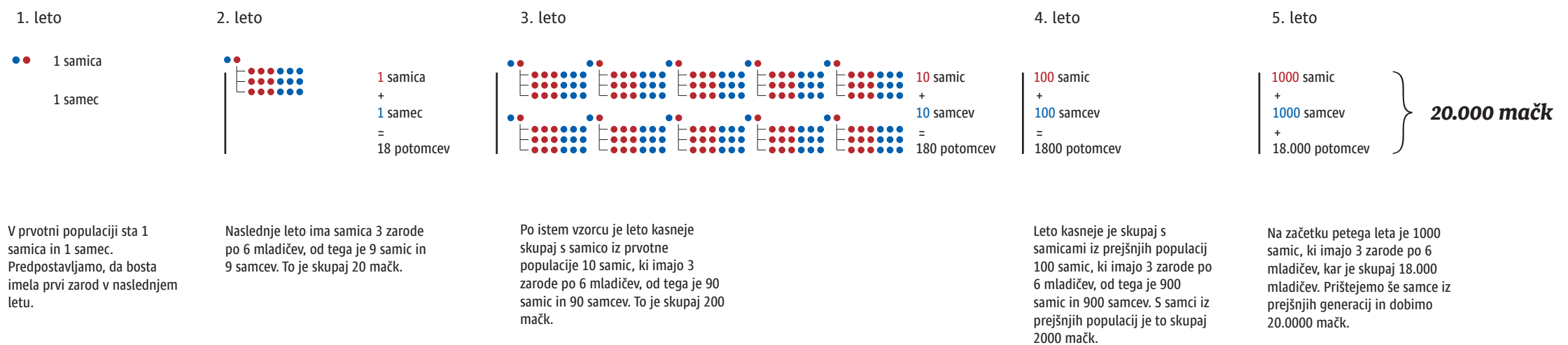
Prostoživeče mačke živijo v urbanih okoljih in na podeželju v kolonijah od 5 do 30 mačk. Od domačih mačk se razlikujejo po tem, da niso odvisne od ljudi in so do njih nezaupljive. Samice so lahko spolno zrele že pri štirih mesecih, skotijo lahko do 9 mladičev.

1. IZRAČUN - MAČJA GROŽNJA

»Na svoj 6. rojstni dan bi nesterilizirana mačka lahko imela do 20.000 potomcev.«

vir: oglas na spletni strani nekdanje Veterinarske uprave

Številko zasledimo tudi na straneh društev, ki se ukvarjajo s problematiko prostoživečih mačk. Do takšnega rezultata pridemo, če predpostavljamo, da ima mačka 6 mladičev trikrat letno, vsi mladiči pa preživijo. Razmerje med samci in samicami je 50-odstotno.

Nerealen izračun

To je idealizirana situacija, ki je zgolj matematična in v naravi ni mogoča, saj je v naravi mačje življenje veliko bolj tvegano. Pojavljajo se še bolj pretirane številke o prirastu 420.000 mačk v sedmih letih, katerih namen je prepričati ljudi v sterilizacijo živali.

Visoka smrtnost

Prostoživeče mačke so izpostavljene več dejavnikom, ki znižujejo njihovo populacijo. Za prezgodnjo smrt mačk so krive bolezni, infestacije z zajedavci, človeški faktor, in pa naravni pogoji, v katerih živijo. Za primerjavo, domača mačka v ustrezni oskrbi lahko dočaka okoli 20 let, medtem ko je življenska doba prostoživeče mačke na našem območju 3,5 leta.

Pomen sterilizacije in kastracije

Čeprav prostoživeče mačke živijo neodvisno od ljudi, jih v naši družbi steriliziramo. Sterilizirane mačke so bolj zdrave, saj niso izpostavljene spolnim boleznim in niso obremenjene s kotitvijo večkrat na leto. Samci so bolj umirjeni in se redkeje bojujejo z drugimi mačkami. Stroške sterilizacije prostoživečih mačk mora kriti občina, na območju katere žival živi. Ko je poseg opravljen, mački odščitne konicu ušesa, da označijo, da je sterilizirana, in jo spustijo nazaj v njeno okolje.

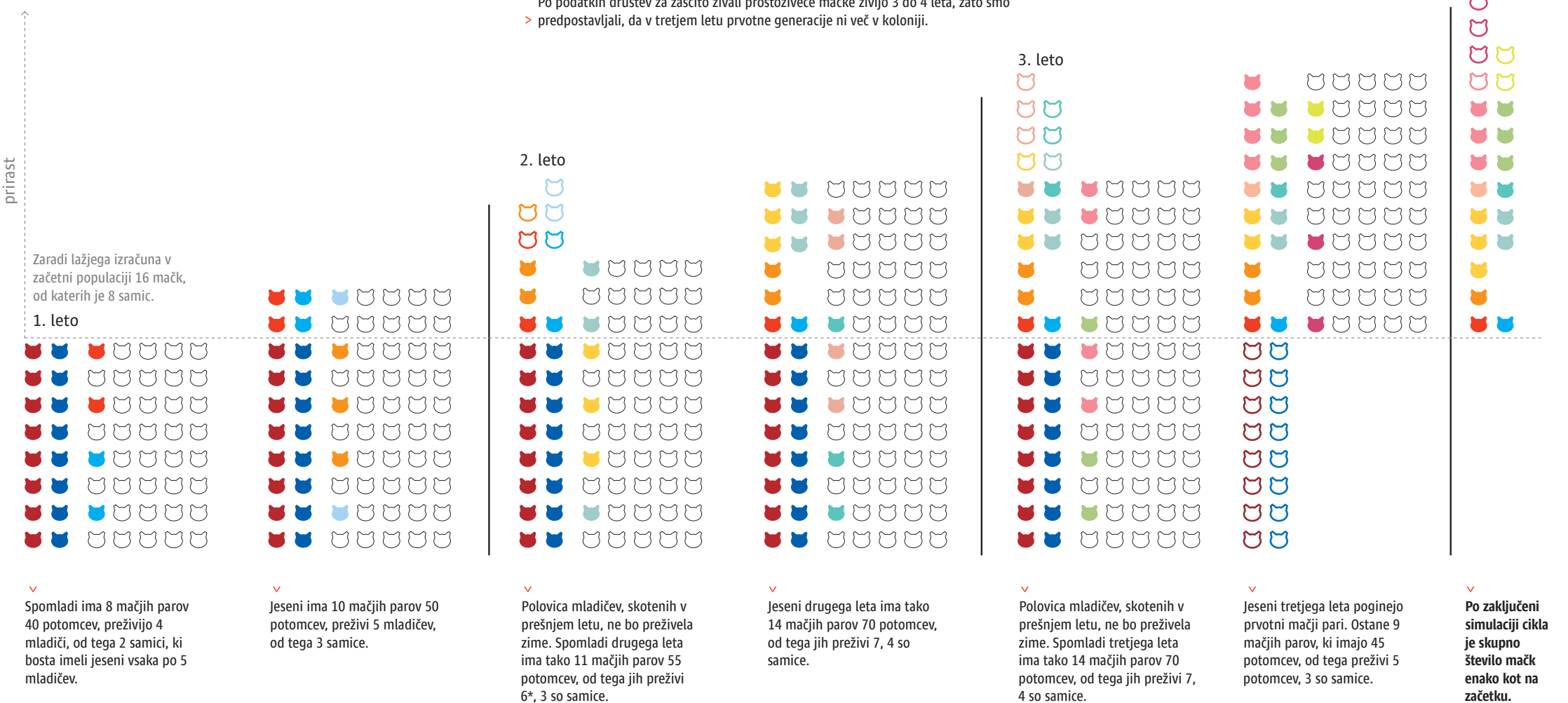
2. IZRAČUN - MAČJA TVEGANJA

»Statistika kaže, da prvo leto dočaka samo 10 odstotkov mladičev prostoživečih mačk, samo polovica teh pa preživi do drugega leta.«

vir: spletna stran Mačje hiše (www.macijahisa.si)

Od prvega izračuna se razlikuje po tem, da upošteva visoko smrtnost med prostoživečimi mačkami. Predpostavljamo, da v zarodu preživi komaj 10 odstotkov mladičev, od teh jih do naslednjega leta preživi polovica. Mladiče imajo dvakrat na leto, v drugem ciklu so mladiči iz prvega cikla upoštevani kot spolno zreli.

žive mačke v koloniji (različne barve označujejo nove generacije)
poginuli mladič
mačka, ki ne preživi zime

Iz zgornjega prikaza je razvidno, da na našem območju prirast prostoživečih mačk ni velik. Scenarij, ki je bil izbran za prikaz, je morda preveč pesimističen, medtem ko je številka, ki se pojavlja v oglaševanju Veterinarske uprave, verjetno pretirana. V Sloveniji ni uradne evidence prostoživečih mačk, zato sta izračuna narejena na podlagi dostopnih podatkov.

Podobnih izračunov obstaja kar nekaj, številke pa lahko drastično variirajo. V okoljih, kjer imajo mačke skoraj idealne pogoje za razmnoževanje, prekomerna rast mačje populacije predstavlja problem.

Tak primer je Avstralija, kjer se smrtnost giblje pri 30 odstotkih, zato je njihov naravni prirast prevelik. Nasprotno negativni prirast zaznavajo na Švedskem, kjer hudo zimo preživi zelo majhen odstotek mačk.

OBJEKTIV

Priloga časopisa Dnevnik, 2. 11. 2013
www.dnevnik.si/objektiv